

**EYÐFINNUR
JACOBSEN**
advokatur

Føroyingar ikki ráð til fólkaræði

Í vikuni hoyrdist, at ivasamt er, um næstformaðurin, sum seinni gjørdist formaður í fyrrverandi Eik banka, hevur møguleika fyri at figgja sína verju í einum rættarmáli um endurgjald, sum Figgjarligt Støðufestið hevur reist móti honum.

Í heyst kom bráðliga fram, at Kringvarp Føroya hevði ikki pening til at halda fram við sínum virksemini uttan so, at eini 10 – 15 starvsfólk vórðu uppsøgd.

Hesar báðar hendingarnar finga meg at seta mær sjálvum spurningin, um vit føroyingar hava ráð til fólkaræði?

Ella er tað bara so, at vit føroyingar mangla realitetssans og spennan bogan ov høgt, tá vit skipa okkara samfelag og tað virksemini, sum samfelagið kann bera?

Hví kom Kringvarp Føroya so bráðliga í hesa støðuna. Er onnur frágreiðing enn, at Kringvarpið hevði størri útreiðslur, enn inntøkurnar kundu bera?

Hví kom fyrrverandi formaðurin í Eik banka í hesa støðuna, at hann ikki fær figgja sína verju í rættarmálinum um endurgjald. Er tað tí, at bankin hevði fingist við virksemini, sum var alt ov váðastórt fyri eina føroyska fyrirtøku?

Men, hvat hava hesi bæði málini við fólkaræði í Føroyum at gera?

Talufrælsið er ein týðningarmikil partur av demokratihugtakinum. Í Føroyum hava vit síðan 1957 frá almennari síðu valt at styrkja talufrælsið gjøgnum almenna stovnin, sum nú eitur Krinvarp Føroya. Allir lurtarar og seinni hyggjarar hava eftir avgerð løgtingsins figgjað virksemini hjá Kringvarpinum við tvungnum lurtara-og hyggjaragøldum.

Inntøkurnar hjá KvF hava sostatt verið kendar til fulnar. Leiðslan av stovninum hevur tí einans skula ansað eftir, at útreiðslurnar ikki gjørdust hægri enn tær frammanundan kendu inntøkur. Trupuleikin hjá KvF hevur eftir øllum at døma verið hann, at KvF eisini hevur roknað við øðrum inntøkum, sum tíverri ikki vístu seg at vera í kassanum, tá saman um kom.

Rættartrygd er eisini ein týðningarmikil partur av demokratihugtakinum. Rættartrygd merkir millum annað, at allir borgarar í landinum skulu hava javnbjóðis atgongd til hjálp í rættarmálum.

Sambært tíðindastubba í útvarpinum viðvíkjandi rættarmálinum móti fyrrverandi Eik formanninum er trupulleikin tann, at fær hann ikki játtaða fría rættargond, er ikki møguligt at rinda fyri sakførara-hjálp, tí endurgjaldskravið er óvanliga stórt, minnst meg rætt umleið 150 mió. kr.

Eg haldi tí, at svarið uppá spurningin frammanfyri má vera, at vit (einans) hava ráð til eitt avmarkað fólkaræði í tann mun, tað er tillagað tí figgjarliga veruleika, sum valdar í Føroyum.

Gott nýggjár.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Marknagilsdepilin – Eitt stig fram og tvey aftur

**ANNIKA
OLSEN**
Fólkaflokkurin

Tað er eitt sera óheppið signal, at politiska skipanin nú byrjar at sáa iva um skúla-byggingina á Marknagili. Allir politiskir flokkar hava lovað føroyska ungdominum nýggjan skúla, tí verandi karmar bæði á Tekniska skúla, á Handilsskúlanum og á Føroya Studentaskúla í Havn eru út av lagi vánaligir. Vit hava sum politisk umboð ár undan ári á veljarafundum í Hoydølum og á øðrum skúlum staðið og lovað, at hetta er síðstu ferð, at veljarafundir verða hildnir á hesum staðið, næstu ferð verður tað í nýggjum skúla og undir betri kørnum. Bara hetta átti at givið okkum øllum ein beiskan smakk í munnin. Men nú tað stundar til, at vit skriva 1. jan. 2013, tað árið, har skúlin sambært verklagslógini skuldi standa liðugur, hoyra vit ta einu undanførsluna fyri og aðru eftir, fyri at hendan

verkætlan ikki skal síggja dagsins ljós. Summi meta kostnaðin ov høgan, onnur at bygningurin ikki hóskar seg til føroyska veðurlagið, og uppáftur onnur vilja nú heldur hava eitt nýtt Fróðskaparsetur.

Var figgarliga grundarlagið undir verkætlanini nógv væl undirbygt

Nógv hava fingið kalendar, nú tað visir seg, at verkætlanin er vorðin 150 mió dýrari enn upprunaliga ætlað. Tað tykist sera undarligt, at hetta kemur sum eitt "big surprise" fyri fleiri í politisku skipanini. Ístaðin fyri at seta spurnartekin við Landsverk, so haldi eg, at politiska skipanin skal taka í egnan barm og taka fulla ábyrgd av, at kostnaðarmetingin ikki heldur. Undir viðgerðini í Tinginum varð fleiri ferðir víst á veika figgjarliga grundar-

lagnum undir verkætlanini, soleiðis sum tað varð greitt frá í verklagslógini. Tá verklagslógin varð samtykt í 2008 lá ongin útgreinað byggiskrá ella projektering við í lógini, sum neyvt kundi geva Tinginum greiðar ábendingar um kostaðin, og somuleiðis var hvørki innbúgv ella serlig útgerð, eitt nú KT útgerð við í upprunaliga kostaðinum á 391 mió. Tann einasta figgjarliga metingin var ein fermeturprísur á 23.000 x 17.000 fermetur. Enntá í viðmerkingunum til lógaruppskotið segði Landsverk, at tey ikki kunnu standa inni fyri tí upphædd og tí fermetratáli, sum eru nevnd í uppskotinum og sagt verður í teirra viðmerkingum:

"Við tað at skotbráid er stutt, hava vit ikki havt stundir til eina gjølla viðgerð av lógaruppskotinum, men vit meta, at grundarlagið fyri kostnaði og arealtørvi, nú studentaskúlin er komin við í verkætlanina, er so veikt enn, at vit sum byggi-harri ikki kunnu standa inni fyri tí uphædd og tí fermetratáli, sum eru nevnd í uppskotinum".

Tí er tað so harmiligt, at politikarar kropp á kroppi nú stíga fram og siga, at verkætlanin er vorðin ov dýr samanborið við játtaðu upphæddina í verklagslóg-

ini, tá tann veruliga ábyrgdin liggur hjá politiska myndugleikanum sjálvum. Politiska skipanin eigur tí at taka í egnan barm, so at flaggskipið í føroyskari skúlasøgu kann koma aftur á beint.

Fleiri melda seg til at geva landinum olmussu, eitt nú borgarstjórin í høvðusstaðnum, og tað er alla æru vert, men vit eiga sum landspolitikarar at megna at bera eina slíka verkætlan ígjøgnum, alt annað er ein fullgjørd "falliterklæring".

Tað eru brúktar 40 mió longu nú, og spakin er ikki settur í, og at broyta kós enn einaferð er bert pluff og vánalig nýtsla av skattaborgarans pengum, og tí skal spakin setast í ongantíð ov skjótt.

Verkætlanin á Marknagili er sera prinsípiel, og vit í politisku skipanini skylda hvør sær føroya fólk at geva okkara støðu til kennar í hesum máli. Tað er nú, vit skulu standa saman í politisku skipanini, tað er nú, vit í verki skulu vísa, at vit taka fólkafráflytingina í størsta álvara, tað er nú, vit skulu vísa ábyrgd og áræði føroya ungdomi og føroyskari framtíð at frama.

